

MRAČSKÝ ZPRAVODAJ

prosinec 2019

č.4

Vážení a milí spoluobčané,

s příchodem adventní doby nastal i čas pro vydání posledního letošního čísla zpravodaje. Obnovený Mračský zpravodaj slaví jeden rok existence a doufáme, že alespoň někteří z Vás si v něm našli zalíbení, že se Vám stal užitečným zdrojem informací o dění v obci nebo milou připomínkou událostí minulých.

O čem se ve vánočním čísle dočtete? Jako obvykle Vám přinášíme ohlédnutí za uskutečněnými akcemi, na které byl letošní podzim a čas adventu výjimečně bohatý. K již oblíbené lucerničkové stezce za pohádkou, vánočnímu bazaru nebo společnému vítí adventních věnců přibýlo po letech obnovené vítání občánků, skvělá přednáška Jindřicha Forejta a akce spojené s oslavami 30. výročí sametové revoluce. Poprvé jsme společně rozsvítili vánoční strom a betlém na návsi.

Pokud se zajímáte o mračskou tvrz, nepřehlédněte rozhovor s jejím současným majitelem Ing. arch. Jaroslavem Zimou a článek shrnující historii tvrze až do 20. století. Ani v tomto čísle nechybí pravidelné zprávy ze zastupitelstva, novinky z mračské knihovny nebo užitečný kalendář akcí v Mrači i okolí.

Milí čtenáři, děkujeme Vám za Vaši přízeň v prvním roce obnoveného vydávání Mračského zpravodaje. Náš velký dík patří rovněž všem přispěvatelům, kteří se s námi na tvorbě obsahu zpravodaje podílejí, a dalším dobrovolníkům, kteří pomáhají s korekturou a grafickou stránkou zpravodaje či vychytávají tiskařské šotky. Těšíme se, že se do vytváření Mračského zpravodaje v druhém ročníku také zapojíte vlastním příspěvkem, komentářem nebo třeba jen nápadem, o čem bychom mohli psát. Stačí napsat na emailovou adresu zpravodaj@mrac.cz. Uzávěrka příspěvků pro další číslo je plánována na 20. února 2020.

Přejeme všem čtenářům a občanům Mrače i jejich rodinám krásné Vánoce a šťastný a úspěšný nový rok 2020!

Za redakci Pavlína Žáková

2020

Malá ochutnávka toho, co naleznete uvnitř zpravodaje

ZPRÁVY Z OBCE

VÝPIS Z USNESENÍ Z 8. ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE MRAČ konaného dne 11. 11. 2019**Usnesení č. 1-8/2019**

Zastupitelstvo obce schvaluje dohodu podle § 178 odst. 2 písm. c) zákona 561/2004 Sb., v platném znění o vytvoření společného školského obvodu Základní školy a mateřské školy Poříčí nad Sázavou, jejichž zřizovatelem je obec Poříčí nad Sázavou a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

Usnesení č. 2-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje veřejnoprávní smlouvu na poskytnutí dotace ve výši 500 tis. Kč na akci „Půdní vestavba učeben do školy v Poříčí nad Sázavou“ a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

Usnesení č. 3-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje úpravu ceny za dodávku pitné vody od 1. 1. 2020 na 34,94 Kč včetně DPH za 1 m³ pro konečného odběratele v obci Mrač.

Usnesení č. 4-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje úpravu ceny za odvod a likvidaci splaškových vod od 1. 1. 2020 na 48,96 Kč včetně DPH za 1 m³.

Usnesení č. 5-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje odstranění budovy na pozemku parc. č. st. 723 v katastrálním území Mrač v bývalém muničním skladu Tužinka za odebrání panelů dle zveřejněného záměru směny a nabídky společnosti Firma Wenzl z Prahy 9, Chlumecká 1539, 198 00 Praha 9 – Kyje

Usnesení č. 6-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje pronájem části pozemku parc. č. 2638 v Katastrálním území Mrač o výměře 130 m² na dobu neurčitou. Cena pronájmu je stanovena na 200 Kč za kalendářní rok s povinností údržby pozemku a pověřuje starostu obce k podpisu nájemní smlouvy

Usnesení č. 7-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočtové opatření č. 4 dle předloženého návrhu.

Usnesení č. 8-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje úpravu komínů bytových domů č. p. 223 a 224 dle předložené cenové nabídky od Kominictví Holečková Netvořice

Usnesení č. 9-8/2019

Zastupitelstvo obce jmenuje starostu Františka Zvolského a místostarostu Pavla Škvora jako zástupce obce Mrač do Dobrovolného svazku obcí CHOPOS

Usnesení č. 10-8/2019

Zastupitelstvo obce schvaluje doplnění programu o bod: revokace usnesení č. 1-7/2019 a č. 2-7/2019

Usnesení č. 11-8/2019

Zastupitelstvo obce revokuje (zneplatňuje) usnesení č. 1-7/2019 a č. 2-7/2019. Finanční prostředky určené k úhradě studií přesouvá na úpravu nebezpečného náspu hřiště v Podmračí.

Další zasedání zastupitelstva obce se konalo dne 16. prosince 2019. Výpis z usnesení naleznete v dalším čísle zpravodaje.

MÍSTNÍ POPLATKY PRO ROK 2020

SPLATNOST DO 31.3.2020

KOMUNÁLNÍ ODPAD:

Poplatek za 1 osobu s trvalým pobytem:	700,- Kč/rok
Poplatek za nemovitost bez trvalého pobytu:	700,- Kč/rok

Poplatek je možno uhradit ve dvou stejných splátkách, přičemž první splátka musí být uhrazena do 31.3.2020 a druhá splátka do 30.9.2020.

UPOZORŇUJEME:

Svozová nádoba musí být označena pouze jednou platnou svozovou známkou určenou pro daný rok, obsah nádoby a pravidelnost svozu.

Do 31.3.2020 je platná známka z předchozího roku 2019, případně musí být vylepená nová známka platná pro rok 2020.

POPLATEK ZA PSA:

poplatek za psa:	200,- Kč/rok
za druhého a dalšího psa:	200,- Kč/rok
poplatek za psa, držitele staršího 65 let:	100,- Kč/rok
za druhého a dalšího psa, držitele, staršího 65 let:	100,- Kč/rok

MÍSTNÍ POPLATKY JE NUTNO UHRADIT DO 31.3.2020

ÚHRADA: pokladna OÚ Mrač

Pondělí: 8 – 12 13 - 17 hod.

Středa: 8 – 12 14 - 18 hod.

Čtvrtek: 8 – 12 hod.

nebo převodem na číslo účtu: 320 100 369/0800

variabilní symbol: (číslo popisné, evidenční)

(po zaplacení převodem - známky k vyzvednutí na OÚ)

ZPRÁVY Z OBCE

CO NOVÉHO U SDRUŽENÍ ZDRAVOTNĚ
POSTIŽENÝCH?

Členové našeho Sdružení se pravidelně schází každou druhou středu v měsíci ve 14 hodin v salonku místní restaurace. Schůzky jsou vždy milé.

Proběhlo

30. září jsme uskutečnili výlet do Bechyně. Město leží na soutoku řek Smutné a Lužnice. Je známo pro své lázně a výrobu keramiky. V Bečyni jsme měli objednanou prohlídku zámku a okružní jízdu městem s průvodkyní. Původně gotický hrad nechal Petr Vok z Rožmberka v 16. století přestavět na renesanční zámek. V současné době zámek patří Josefu Štávovi. Prohlídková expozice představuje především historicky nejvýznamnějšího majitele panství Petra Voka. Přes nepřízeň počasí se výlet vydařil. Akce se zúčastnilo 15 členů.

9. listopadu jsme pořádali mikulášskou zábavu s hudbou a tombolou. Muzikanti nám pěkně hráli k tanci, zpěvu a poslechu.

14. listopadu jsme navštívili představení Hašler ve Vinohradském divadle. Hru napsal Pavel Kohout na písně Karla Hašlera. Herci, Mimický sbor DnV a orchestr Václava Marka Blue Star byli výborní. Představení se všem líbilo.

21. listopadu jsme v sále obecního úřadu vyslechli velmi zajímavou přednášku pana Jindřicha Forejta na téma: Českoslovenští a čeští prezidenti a prezidentské tradice. Další besedy připravujeme.

Plánujeme

Máme v plánu uskutečnit návštěvu výstavy Vánoční zastavení v Muzeu Podblanicka (Malé nám. 74) v Benešově. Výstava byla zahájena 28. listopadu a potrvá do 12. ledna. K vidění budou betlémy zhotovené z nejrůznějších materiálů.

Jménem Sdružení zdravotně postižených bychom rádi všem čtenářům a občanům Mrače popřáli krásné vánoční svátky, ať Vás úsměv, zdraví, štěstí a láska provází nejen během Vánoc, ale i v celém následujícím roce 2020.

Za Sdružení zdravotně postižených

Anna Veselá a Josef Štěpánek

OBČANSKÁ PORADNA BENEŠOV INFORMUJE

Občanská
poradna

Bezplatné, nestranné, nezávislé a důvěrné

Dluhové poradenství

Nabízíme:

- pomoc se zmapováním a vyhodnocením celé dluhové situace,
- sepsání a podání návrhu na oddlužení, sestavení potřebných příloh

PROVOZNÍ DOBA OBČANSKÉ PORADNY:

Pracoviště Benešov, Masarykovo nám. 1

Po, St - 9:00 - 12:00, 13:00 - 17:00

Út, Čt - pouze objednaní

774 780 107, 606 074 257

poradnabenesov@cestaintegrace.cz

www.cestaintegrace.cz

Finančně podporují:

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Provozuje:

Cesta
integrace

Realizováno v rámci projektu: „Cesta z dluhů na Benešovsku“ ze podpory OP Zaměstnanost, číslo projektu: CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_088/001/0694

Bývalý šéf hradního protokolu J.Forejt svou přednáškou zaujal.

INFO

Obchod smíšeného zboží v Mrači přijme brigádníci či brigádníka na 4 hodiny denně. Více informací u pana Tomáše Bačhy na tel.: 604 839 422 či v obchodě.

ZPRÁVY Z OBCE

SETKÁNÍ S ARCHITEKTEM NAD MOŽNOSTMI REKONSTRUKCE OBECNÍHO SÁLU A VYBUDOVÁNÍ HŘIŠTĚ

Na základě jednání zastupitelstva obce Mrač na zářijovém zasedání proběhlo dne 25. 10. 2019 na sále OÚ veřejné setkání s architektem obce panem Ing. arch. Hynkem Holišem. Důvodem k setkání bylo seznámit se s názory občanů na zvažovanou rekonstrukci obecního sálu a možnou výstavbu víceúčelového sportovního areálu.

Termín setkání – pátek před podzimními prázdninami od 17 hodin sice nemusel vyhovovat každému, ale i přesto se sešlo více jak 40 občanů. Ti se v zájmu zamezení vzájemného překřikování a poskytnutí prostoru všem myšlenkám rozdělili do skupin, které pak své výstupy všem prezentovaly. Byly zde vzneseny různé návrhy od postavení celého komplexu znovu přes inspirativní příklady přebudování ze srovnatelných obcí až po pouhé dílčí úpravy či vyčkání na dostupnost vhodnějšího místa.

Setkání se i přes počáteční nedůvěru k debatě ve skupinách vydařilo a jen potvrdilo, že občanům Mrače není budoucí směřování obce lhostejné. Na následujícím listopadovém zasedání zastupitelstva obce byla usnesení o pořízení studií víceúčelového společenského sálu a víceúčelového sportovního areálu revokována (zneplatněna), tedy studie pořizovány nebudou.

*Připravil Lukáš Pilát
Foto: Markéta Lukáčová*

KNIHOVNA V MRAČI HLÁSÍ NOVÉ PŘÍRŮSTKY

BELETRIE PRO DOSPĚLÉ

Baroni z Větrova – Hanibal, Jiří
OSM – Třeščíková, Radka
Osmnáct pod nulou – Ahnhem, Stefan
Noční pták – Brian, Fr.
Vnitřní hlas – Brian, Fr.
Sto zázraků (životní příběh klavíristky a cembalistky Z. Růžičkové) – Holdenová, W.
Dítě, které v noci našlo slunce – Di Fulvio, Luca
Sen, který se naplnil – Di Fulvio, Luca
Kudy vchází světlo – Pennyová, Louise
Dívka v ledu – Bryndza, Robert
Strom duchů – Erskinová, Barbara
Nutné lži – Chamberlainová, D.
Toskánské věže – Cramová, Carol
Zadní dům – Franková, Anne

Kde spí luftáci – Devátá, Ivanka
Kořist – Smith, Wilbur
Rok delfínů – Larková, Sarah
Hlas kukačky – Körnerová, Hana
Záhada zlaté štolý – Vondruška, Vlastimil
Adventní kletba – Vondruška, Vlastimil
Přemyslovská epopej I.-IV. díl – Vondruška, Vlastimil
Život v sedle (příběh Josefa Váni) – Kovář, Pavel
Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce – Fulghum, Robert
Opravář osudů I. a II. díl – Fulghum, Robert

NAUČNÁ LITERATURA

1968 – očima 50 slavných osobností – Macek, Petr
1989 – očima 30 slavných osobností – Macek, Petr

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Anička a její kamarádky – Peroutková, Ivana
Anička a cirkus – Peroutková, Ivana
Ferda v mraveništi – Sekora, Ondřej
Pohádka lesa – Kožíšek, Josef
Kouzelná třída – Pospíšilová, Zuzana
Dogman – Pilkey, Dav
Kdo by nechtěl doma koně? – Schröderová, Patricia
Uzly a pomeranče – Procházková, Iva

Za obecní knihovnu Mrač připravila Zdeňka Šedivá, knihovnice

TEĎ UŽ ZAČÍNÁM POCIŤOVAT RADOST, ŘÍKÁ PÁN NA TVRZI

Zajímá Vás, co se děje s mračskou tvrzí a jaká ji čeká budoucnost? Potom si přečtěte rozhovor s majitelem tvrze Ing. arch. Jaroslavem Zimou. Architekt a urbanista Jaroslav Zima je jedním z vlastníků architektonické kanceláře D3A, kterou proslavila například práce na nové podobě Smíchova po roce 1989 nebo v loňském roce první cena v soutěži o návrh na parkovací domy a další objekty na Letišti Václava Havla.

Kdy jste se stal majitelem tvrze?

Hlavní historickou budovu tvrze jsem koupil od soukromého majitele už tak dávno, že si konkrétní datum ani nepamatuji. (Pan Zima se stal majitelem historické budovy č.p. 80 na přelomu let 1998/1999, pozn. red.) Potom hodně dlouho trvalo, než se mi podařilo od obce odkoupit i pozemek pod tvrzí, nádvoří a domečky podél obvodové zdi, abych vůbec mohl s tvrzí začít něco dělat. Ačkoli jsem byl vlastníkem tvrze, pozemek pod ní byl v majetku obce, což mi bránilo se do obnovy pustit. Byla chvíle, kdy jsem přemýšlel, jestli si to nemám rozmyslet a celé to vzdát. Nakonec se podařilo nádvoří s domečky loni počátkem roku odkoupit a konečně můžu začít dávat věci do pořádku.

Mračská tvrz je kulturní památkou. Jakékoli zásahy, včetně oprav, pravděpodobně podléhají přísným předpisům.

Ano. Protože se jedná o kulturní památku, je nutné vše konzultovat s památkáři. Bylo třeba pro památkáře připravit kompletní studii, která v detailu popisuje zamýšlené úpravy. Teprve po závazném stanovisku a dobrozdání od památkové péče lze začít s projektem pro stavební povolení. Musím říci, že spolupráce s památkovou péčí byla a je velice dobrá.

Aby bylo možné posoudit projekt obnovy památky, bylo třeba vykonat řadu přípravných činností. Nejprve jsem nechal zaměřit nemovitost geodetem, což bylo náročné vzhledem k tomu, že snad žádný úhel na tvrzi není pravý. Dále bylo třeba zpracovat mykologický průzkum, který prověřil přítomnost hub a zda jsou aktivní či neaktivní. Tento průzkum dělala paní architektka Lukešová, dcera známého houbařského odborníka Smotlachy, která se specializuje na dřevokazné houby a průzkum historických památek. Rovněž jsem musel pozvat statika, který posoudil, které části konstrukce jsou natolik poškozeny houbou, že je nutné je nahradit. Dalším velmi důležitým podkladem, který zásadně ovlivňuje způsob rekonstrukce a možnosti úpravy objektů, je stavebně historický průzkum.

Všechno to chce svůj čas a všechno bohužel trvá déle, než se na začátku očekává. Ten proces naštěstí dnes už postupuje kupředu. Sem tam s nějakým zaváháním, ale nějak se to daří.

V jakém stavu se tvrz nachází?

Nemovitost rozhodně není v ideálním stavu – roky tam hospodařily v skrytu dřevokazné houby, například dřevomorka nebo outkovka. Nejhorší byla situace u domečků na nádvoří, kde mykoložka i statik dospěli k závěru, že všechno dřevěné je třeba zlikvidovat. Havarijní stav domečků byl výsledkem nevhodných stavebních úprav někdy v minulosti. Nad obytnými částmi bylo rákosové podbití na dřevěných trámech, nad tím byl záklop, který byl překryt betonovou vrstvou. Jak se v místnostech žilo a topilo, pod betonovou vrstvou kondenzovala pára, což byla živná půda pro dřevomorky a jiné houby. Někde potom třeba upadl kousek stropu, nebo postupem doby i celé kusy trámů. Chtěl jsem, aby se co nejvíce z původní nemovitosti zachovalo. Avšak výsledkem boje s houbou a s vyhláškami bylo, že jsme museli sundat střechy, odstranit podlahy i jejich násyp a z domečků na nádvoří se zachovaly jen zdi.

To nejhorší tedy už máte snad za sebou. Jaké jsou vaše nejbližší plány?

Nejdále pokročily práce u domečků na nádvoří, protože tam bylo potřeba řešit havarijní stav. Už se sundaly střechy, udělaly se úplně nové konstrukce krovů a střešní bednění a přezdily se komíny, protože ty předchozí byly velice vratké. V budoucnu má v severní části nádvoří vniknout otevřený zastřešený prostor, z domečků v jižní části prostor pro bydlení a v rohu u tvrze, kde bylo hlavní ložisko houby, bude jen takový krytý přístřešek.

Už v prosinci by měly být domečky pod střechou. Přes zimu uděláme se všemi profesemi projektovou dokumentaci pro stavební povolení. Budou se předělávat veškeré přípojky. Správci vodovodů a kanalizací doporučují udělat úplně novou přípojku, u kanalizace bychom chtěli dopojit objekt na obecní kanalizaci. Elektropřípojky, které jsou dnes vedeny vzduchem, by měly v budoucnu vést v zemi. Topit budeme pravděpodobně elektřinou, akumulací kamny, případně v některých místnostech budou kamínka, kde bude možné si přitopit dřevem. Doufáme, že stavební povolení na vnitřní části domečků získáme do poloviny příštího roku a v roce 2021 už by mohla být alespoň část domečků připravená k užívání.

A co tvrz samotná, neboli historický palác?

Úpravy budou probíhat postupně, jak budou dovolovat finance. U tvrze nejprve bude potřeba opravit krov, to bude ta nejnákladnější fáze. Předchozí majitel pořídil hezkou šindelovou střechu, ale bohužel ji udělal na krov, který nebyl v pořádku. Některá místa jsou úplně prohnítlá a rozpadlá. Velkou část šindele bude tedy třeba oloupat. Bohužel jej nelze demontovat a znovu použít, protože se při sundávání rozštípe. Až opravíme poškozené krovy, příslušné části střechy pokryjeme novým šindelem. Na to bychom chtěli požádat o grant u Ministerstva kultury nebo u Středočeského kraje. Bohužel limity pro výši udělených grantů nejsou tak vysoké, aby pokryly náklady.

Přímo v tvrzi naštěstí nebyl až takový problém s houbou, jak se očekávalo. Pásové sondy ukázaly, že stropy jsou ve velmi dobrém stavu, jen bude potřeba ošetřit trámy, které jsou napadeny dřevokazným hmyzem.

Uvnitř tvrze zůstanou základní stěny i celková dispozice, jak byla v minulosti. Změníme pouze dostavěné příčky třetího patra. Ve druhém patře bychom chtěli vybudovat schodiště do posledního patra, kde by měl vzniknout jakýsi ateliér pro pracovní účely.

K čemu bude sloužit tvrz v budoucnu?

Při koupi starosta upozorňoval na to, že by nechtěl, aby se nemovitost pronajímala na svatby nebo různé akce, jako se to stalo v některých z okolních vsí. Tam se sousedství takové nemovitosti stalo pro obyvatele obce peklem.

To ovšem není rozhodně můj záměr. Z tvrze by se měl stát objekt pro bydlení, rekreaci a částečně i na práci – otevřený sdílený prostor ateliéru je velice vhodný pro práci architektonické kanceláře, mohli bychom jej využívat pro různé nárazové činnosti.

Budou se moci v tvrzi konat i akce pro veřejnost?

Určitě bych chtěl uspořádat prohlídku pro veřejnost, jakmile bude tvrz v trochu lepším stavu. Třeba už na jaře. V severním křídle, kde na místě domečků vznikne větší propojený prostor, by se mohly konat i nějaké akce pro veřejnost, například vernisáže či výstavy. Alespoň částečné otevření památky pro veřejnost je konec konců i výhoda při žádání o dotace.

Poslední otázka: Co vás vedlo k tomu koupit právě mračskou tvrz?

V první řadě mám rád historické památky. Naše kancelář ale navrhuje hlavně novostavby. Práce běžné architektonické kanceláře je dnes hodně náročná, dělá se to pod velkým tlakem. Architekt má jen málo volnosti, plní především představy a požadavky investorů. Ta tvrz je pro mě příležitost zachránit nějakou památku, pomoci jí a zároveň si to udělat alespoň trochu podle sebe, svobodněji a pro radost.

Nevím, jestli bych se dnes pro koupi rozhodl znovu. Bylo to hodně strastiplné. Ale teď věřím, že už jsme se snad dostali z nejhoršího. Už se jen nevyváží z tvrze na skládku, ale něco tam vzniká. A já konečně cítím úlevu a radost.

*Rozhovor připravila Pavlína Žáková
Foto: Ing. arch. Jaroslav Zima a Pavlína Žáková*

Z HISTORIE MRAČSKÉ TVRZE

Feudální sídlo v Mrači vzniklo pravděpodobně ve 2. polovině 13. století, asi 100 metrů jihovýchodně od dnešní tvrze. K tomuto sídlu se zřejmě vztahuje první zmínka o Mrači z roku 1318 ve jméně Zdislava z Mrače. Tato původní tvrz později zanikla, dodnes je z ní zachováno pouze tvrziště.

Prvním dokladem o existenci panského sídla v Mrači je zpráva z roku 1405 o Benešovi z Lopřetic, který „seděl“ na Mrači. Z charakteru sídla, a zejména z jeho podobnosti s jinými hrady s plášťovou zdí, vyplývá, že Beneš z Lopřetic již obýval tvrz, kterou známe dnes. Není vyloučeno, že existovala již za časů Oldřicha, Viléma a Ješka z Mrače, kteří jsou připomínáni v roce 1356.

V dalším období je Mrač zmiňována opět pouze jako přívlastek svých majitelů: Oldřich z Mrače (1410), Beneš z Dubé a z Mrače (1438) nebo Petr Mracký z Dubé (1445). Mračtí z Dubé zde žili až do 1. poloviny 16. století. V roce 1540 přechází sídlo do majetku Jaroslava ze Šelmberka, pána na Hrádku nad Sázavou. Z této doby pochází první doslovná zmínka o „tvrzi“, a to v souvislosti se zápisem do zemských desek.

Mračská tvrz vznikla jako jakýsi přechodný útvar mezi hradem a tvrzí. Dokonce větší část znaků je charakteristická spíše pro hrady: ostrožní poloha či hradní dispozice. Obvodová hradba byla v době gotiky 9 metrů vysoká a přibližně 180 cm široká. Do areálu se vstupovalo, obdobně jako dnes, od severovýchodu, ovšem původní brána byla napravo od dnešního vstupu na nádvoří.

Hradní palác byl začleněn do systému opevnění – hradba tvoří tři stěny paláce. Obdélná stavba, 33 m dlouhá a 10 m široká, byla třípodlažní, s nadstavěným podstřešním polopatrem. Přízemí a severní část prvního patra sloužily pravděpodobně k hospodářským a skladovacím účelům. Trvale se bydlelo v jižní části druhého a možná i prvního patra. Do prvního patra se vstupovalo po dřevěném vnějším schodišti, do druhého patra a podstřeší vedlo schodiště vnitřní. Jinak nelze o vnitřním uspořádání tvrze říci nic bližšího, příčky byly pravděpodobně dřevěné a stopy po nich se nedochovaly.

Tvrz ztratila hradní charakter zejména snížením hradební zdi (postupně na dnešních 3,5-4,5 metru) během renesanční přestavby. K té došlo v druhé polovině 16. století a podnětem k ní byl pravděpodobně požár, jehož stopy jsou dosud v severní části tvrze patrné. Zvýšené stavební aktivitě nahrávalo i to, že tvrz byla téměř 50 let nepřetržitě vlastněna jedním majitelem (1550-1597) – Janem ze Šelmberka. Kromě snížení hradební zdi byla rozšířena či nově vybudována okna, kolem oken, vstupů či výklenků vzniklo lemování paspartami. Účel většiny místností se patrně příliš nezměnil.

Po smrti Jana ze Šelmberka se na Mrači vystřídal několik vlastníků. Tvrz se potýkala se zadlužením, ztrácela sídelní význam a pustla. Došlo patrně i k poškození za třicetileté války. Po sloučení s majetky hrabat z Vrbna (1648) již nikdy nevznikla potřeba přestavby nepohodlné středověké tvrze pro obytné účely vrchnosti. Koncem 17. století ovšem vzniklo nové panské sídlo v podobě trojkřídlého zámečku, několik desítek metrů severozápadně od staré tvrze. Zámeček – dnes již zbořený – sloužil jako panský správcovský dům. Mračský dvůr byl počátkem 18. století centrem rozsáhlého velkostatku. K areálu patřil i renesanční statek v blízkosti barokního zámečku. Tehdy se v Mrači vařilo i pivo – pivovar stál pod tvrzí u potoka u mlýnského náhonu.

Starému hradnímu paláci byla vyhrazena funkce sýpky. Při přestavbě na sýpku na přelomu 17. a 18. století byla snížena hradební zeď, vybudován nový, typicky barokní krov, uvnitř byly vyměněny stropy a zaniklo vnitřní členění.

Zadlužený mračský statek prodávají hrabata z Vrbna v roce 1727 hraběcímu rodu z Vrtby, který vlastní rovněž sousední Konopiště. Od této chvíle až do počátku 20. století má Mrač společné dějiny s konopištským panstvím – v roce 1830 přechází do majetku knížat z Lobkovic a roku 1887 do vlastnictví Františka Ferdinanda d'Este.

Výrazným mezníkem byl rok 1874, kdy podnikavý František z Lobkovic zřídil velké lomy na žulu a z bývalé tvrze, tehdy obecní sýpky, nechal zřídit ubytovnu pro dělníky z lomu. Bylo upraveno nejprve přízemí a první patro, poté i druhé patro. V objektu vznikla řada příček, vymezujících jednak vnitřní chodbu a jednak jednotlivé místnosti. Zároveň vzniklo nové schodiště a pavlače opatřené litinovým sloupkovým zábradlím. V nádvoří začaly vznikat pravděpodobně již od roku 1874 podél hradební zdi další obytné domky. Hradba byla snížena o dalších asi 1,5 metru. Historická brána byla zazděna a „přikryta“ jedním domkem. Místo brány byl proražen zcela nový průchod na celou výšku zdi u jihovýchodního rohu hradby. Výstavba železniční vlečky do lomu zničila příkop a val podél celého západního průčelí tvrze (u dnešní silnice).

Dělníci z lomu obývali mračskou tvrz až do našich dob. Poslední pamětnice v ní dožily do začátku třetího tisíciletí, kdy se mohly na nádvoří potkat se současným majitelem, Ing. arch. Jaroslavem Zimou.

Podle článku Podrobný průzkum paláce feudálního sídla v Mrači (Michael Rykl, Castellologica Bohemica 5, 1996. str. 141-162) připravila Pavlína Žáková

Další zdroje: Tomáš Durdík, Viktor Sušický. Zříceniny hradů, tvrzí a zámků. Střední Čechy. 2000; Encyklopedie českých tvrzí II.díl K-R, 2000; Drahoslava Menclová, České hrady I., 1972.

STALO SE

ADVENT V MRAČI DNES A DŘÍVE

K adventnímu času neodmyslitelně patří zapalování svíček na adventním věnci. Doba adventního chystání a příprav na Vánoce je příležitostí trávit období těšení se na příchod „nového“ společně. Vzájemně se inspirovat a obohacovat. I proto jsme se před čtyřmi roky rozhodly s Pavlínou Žákovou zorganizovat společné vití adventních věnců. Na první ročník dorazili v zásadě jen naši známí a přátelé, ale už i tehdy přišli další odvážlivci s chutí setkat se a společně tvořit.

Letos jsme pletení adventních věnců uspořádali již počtvrté a z hojnosti účastníků a účastnic vidíme, že jste rádi, že se akce koná. Abychom se vám mohli dostatečně věnovat a akci dobře připravit, zapojili jsme letos do příprav další „pracanty“, kteří pomohli s občerstvením, přípravou sálu, ozdob a přírodnin. Za spolupráci moc děkujeme a jsem rádi, že se akce stává společným dílem.

Vždyť potřeba být spolu v předvánočním čase sílí a vrcholí o Vánocích, kdy se jistě opět potkáme na návsi u vánočního stromu a betlému, který jsme první adventní neděli slavnostně rozsvítili.

K adventu patří i další tradice a svátky svatých:

4.12. má svátek svatá Barbora, tradice velí v tento den svobodným děvčatům natrhat větvičky třešně, umístit je na teplé místo a které z nich na Štědrý den vykvete, ta se v příštím roce vdá.

5.12 v předvečer svátku svatého Mikuláše si připomínáme štědrost světce, který žil a kázal v Myře. Jak legenda praví, svatý Mikuláš hodil třikrát měšec zlatáků do okna svého zchudlého souseda, aby předešel neštěstí, které čekalo na jeho tři dcery, pokud by zůstaly chudými nevěstami.

13.12. si připomínáme svátek Lucie, nositelky světla. Dříve „Lucky“ chodily po domácnostech a zjišťovaly, kde již mají uklizeno a připraveno vše na vánoční svátky.

Chodily někdy „Lucky“ i v Mrači? Pamatujete si na tradici, která již z našich vsí vymizela? Pokud ano, napište nám do redakce na adresu zpravodaj@mrac.cz, abychom mohli napsat o tom, jak to v Mrači v adventním čase chodilo.

Připravila Andrea Krchová

Foto: Štefania Sobotová, Markéta Lukáčová

STALO SE

HASIČSKÝ KAPŘÍK 2019 – 28.9.2019

Poslední týden v září jsme opět po roce uspořádali pro děti soutěž v chytání ryb. Účast byla hojná. Měli jsme 15 soutěžících. Děti natchytaly plno rybiček. Nejlepší úlovky jsme ocenili pohárem a cenou. Ostatní rybáři a rybářky ale také nepřišli zkrátka. Všem děkujeme za účast a těšíme se za rok.

Text i foto: Za SDH Mrač Katka Dvořáková

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Obec Mrač, ve spolupráci s Kulturní komisí, po několika letech opět obnovila tradici „Vítání občánků“.

Slavnostní vítání proběhlo ve dvou dnech a celkem bylo přivítáno 16 dětí. Vítání nových občánků bylo zahájeno krátkým vystoupením dětí ze Základní školy Poříčí nad Sázavou pod vedením Mgr. Jiřího Frantla. Po proneseném slavnostním projevu starostou obce proběhlo předání dáreků a pamětních listů dětem a květin maminkám.

Přejeme dětem i jejich rodičům spokojený a bezstarostný život.

*Za Kulturní komisi obce Mrač
Martina Poupětová a Šárka Zvolská
Foto: Veronika Pilařová*

BAZAR PRO DĚTI A DOSPĚLÉ S NÁDECHEM VÁNOC

Už téměř tradicí se pro nás stalo pořádání prodejního bazárku spojeného s vánočním tvořením pro děti i dospělé.

O prodej je vždy veliký zájem, takže už po prvním dni se nám sešla spousta krásného oblečení, bot, ale i hraček anebo potřeb do kuchyně. Celý následující první adventní víkend zároveň probíhala tvořivá dílnička. Děti měly možnost vyrobit si krásné sváteční dekorace či dárečky pro své blízké a u toho ochutnat dobré cukrovíčko, které jsme pro ně připravily.

Akce se zdařila, přišla spousta lidí, kteří chtěli načerpat vánoční atmosféru anebo jenom popovídat s přáteli a přinést si domů nějakou drobnost pro radost. Děkujeme všem, kteří se na této akci podíleli.

Přejeme vám krásné svátky vánoční, hodně zdraví a pohody a těšíme se, že se v novém roce 2020 potkáme na dalších akcích.

*Za ZO ČSŽ Mrač Jolana Škvorová a Iveta Stegurová
Foto na titulní stránce: Iveta Stegurová*

STALO SE

II. LUCERNIČKOVÁ STEZKA ZA POHÁDKOU

Dne 19. října se v podvečer mračský „Průhon“ proměnil v pohádkovou stezku plnou překvapení, která čekala nejen na děti.

Celá akce začala v Rezidenci Slunce, kde si děti vyrobily lucerničky, rodiče se zahřáli teplým punčem a všichni se posilnili domácími dobrotami.

Po setmění se zapálily lucerničky a za jejich svitu všichni společně vyrazili za pohádkovým dobrodružstvím. Po cestě se sbíraly indicie, které byly nápovědou k vyluštění pohádkové hádanky.

Po návratu ze stezky a uhodnutí hádanky čekala na děti odměna a vzpomínkový diplom s omalovánkou.

Akce se velice vydařila, na stezku se vydalo přes 200 účastníků, což nás velice těší.

Touto cestou chceme poděkovat všem, kteří nám s celou akcí pomohli: vedení Rezidence Slunce a jejím obyvatelům, Sdružení zdravotně postižených Mrač, Obci Mrač, MŠ Minisvět, Pohostinství – Tomáš Bařcha, MS Posázaví ve spolupráci s pí Špálovou, místnímu hasičskému sboru aj.

Velké díky patří i všem našim členkám, které se na akci podílely a mnohdy zapojily celé své rodiny.

Za ZO ČSŽ Mrač Lenka Hrušková a Martina Poupětová

Foto: Michaela Škvorová

Sametové vzpomínání

V neděli 17. listopadu k příležitosti 30. výročí sametové revoluce pořádala v sále obecního úřadu Kulturní komise obce Mrač ve spolupráci se Sdružením zdravotně postižených, paní kronikářkou a knihovnicí „Sametové vzpomínání u šálku čaje“.

S paní kronikářkou Marií Fialovou jsme zavzpomínali na školní léta, připomněli jsme si vejminkářské právo, mračskou kovárnu a mračské lesy.

Paní knihovnice přečetla výpovědi a pocity herců k událostem 17. listopadu 1989.

S panem starostou jsme si na krátkých filmových ukázkách připomněli běžný život v 80. letech, hlavní události před listopadem a po listopadu 1989.

Na závěr proběhla volná diskuze, kde se občané podělili o vlastní zkušenosti a zážitky z této doby.

Po celou dobu vzpomínání se podávala káva a čaj a k chuti přišly i výborné moučníky a slané chuťovky.

Touto cestou moc děkujeme paní kronikářce Marii Fialové a knihovnici Zdeňce Šedivé a i všem, kteří se na přípravách podíleli.

Všem čtenářům přejeme krásné a pohodové Vánoce, hodně zdraví a sil do nového roku.

Za Kulturní komisi obce Mrač a Sdružení zdravotně postižených: Martina Poupětová, Šárka Zvolská a Anna Veselá

STANE SE

MY TŘI KRÁLOVÉ JDEME K VÁM ...

Rok se s rokem sešel a už zase plánujeme Tříkrálovou sbírku. Minule se sbíralo na asistenci pro postiženého Honzíka. Jeho maminka si přála poslat velké poděkování všem, kteří přispěli, i koledníkům:

„... Asistence pomáhá nejen Honzíkově, ale celé naší rodině žít život radostněji a mít možnost se více věnovat individuálně našim dětem. Od září 2019 jsem zůstala doma jako pečující osoba o dvě děti se zdravotním postižením a o to více si vážím vaší pomoci. ...“

Budete-li se chtít připojit vy nebo vaše děti, spojte se se mnou (tel.: 604 186 832, e-mail: premek11@volny.cz). S více koledníky budeme moci navštívit více domácností. V lednu 2020 se bude vybírat na Hospic v Čerčanech, mobilní službu RUAH v Benešově a na pomoc chlapci z Čerčan, který utrpěl vážný úraz při jízdě na motorce, když byl sražen osobním autem.

Za organizátory Přemysl Žák

Sbor dobrovolných hasičů v Mrači

si Vás dovoluje pozvat na:

HASIČSKÝ PLES

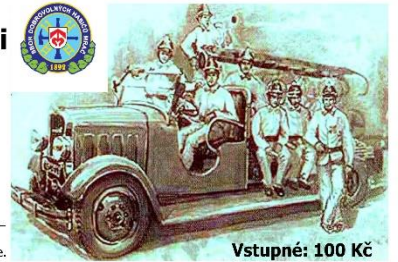
TOMBOLA

který se bude konat
v obecním sále v Mrači
v pátek 24.1. 2020
od 20 hodin

K tanci a poslechu hraje kapela:

(Po)KROK

Případné dary do tomboly prosím ponechte
na Obecním úřadě v Mrači. Předem všem moc děkujeme.

Vstupné: 100 Kč

Vrcholové foto z loňského 35.ročníku Vánočního výstupu na Čerčanský Chlum. I letos se tam chystáme a srdečně vás zveme.

Za organizátory František Sýkora

KALENDÁRIUM

Datum	Čas	Název akce	Místo konání	Organizátor
24. prosince 2019	14:00	Vánoční setkání na mračské návsi	návés	SDH Mrač a obec Mrač
24. prosince 2019	24:00	Půlnoční mše	Poříčí n. S. (Sv. Havel)	Farnost Poříčí nad Sázavou
25. prosince 2019	08:30	Slavnost narození Páně	Poříčí n. S. (Sv. Havel)	Farnost Poříčí nad Sázavou
25. prosince 2019	09:00 – sraz mračská návés 09:15 – sraz v Podmračí pod tvrzí	36. Vánoční výstup na Čerčanský chlum	začátek: návés	František Sýkora
26. prosince 2019	08:30	Vánoční bohoslužba Sv. Štěpána	Poříčí n. S. (Sv. Petr)	Farnost Poříčí nad Sázavou
6. až 14. ledna 2020		Tříkrálová sbírka	celá obec	Charita Česká republika, kontaktní osoba: Přemysl Žák
24. ledna 2020	20:00	Hasičský ples	sál OÚ Mrač	SDH Mrač
22. února 2020	14:00	Masopustní průvod	začátek: návés	Mračský okrašlovací spolek, z.s.
23. února 2020	15:00	Dětský karneval	sál OÚ Mrač	Obec Mrač, kulturní komise
29. března 2020	15:00	Vynášení Smrti – Morany	začátek: návés	Mračský okrašlovací spolek, z.s.
2. až 6. dubna 2020		Jarní bazar s velikonočním nádechem		ZO ČSŽ Mrač
4. dubna 2020		41. ročník pochodu Za Povidlovým koláčem	Benešovsko	KČT Mrač